

TÍÐINDI

um søguinngangin.

- Røðin snýr seg í størri mun um felagsskap og familju og eitt samfelag í broyting. Søgán viðger evni sum synd, bjarging og rættvísi. Tað er ein krimisøga, men eisini ein viðmerking um samtidarsamfelagið. Hon hyggur at Føroyum sum ein minni útgáva av tí stóra heiminum. Hon viðger okkara felagstilvit og setur spurnar- tekin við, hvørji vit eru, okkara persónliga og tjóðskaparliga samleika, greiðir Torfinnur Jákupsson frá og vendir aftur til útgangsstøðið.

- Eg valdi at nýta grindadráp sum karm um søguinngangin, júst tí tað elvir til so nógv kjak og sær so dramatiskt út í sær sjálvum. Tað riggar væl film- iskt. Røðin viðger tó grinda- dráp við einum objektivum og neutralum eyga, og tað er ein innleiðing til eitt størri krimi- plott.

- Fryntligu Føroyar perfektur karmur um skakandi morð

Fleiri av filmisku fyrmyndun- um hjá Torfinni Jákupsson hava bygt síni verk á bókur ella søgur hjá øðrum, og tí helt hann tað vera natúrligt at venda sær til søgurnar um Hannis Martinsson hjá Jógvan Isaksen, sum so mong ung føroysk eru vaksin upp við.

- Eg lesi bøkurnar heldur

øðrvísi nú, enn eg gjørdi fyrr, men tær eru upplagdar at brúka sum íblástur til eina føy- oyska krimirøð. Fryntligu Føy- oyar eru perfektur karmur um skakandi morð, og mær dámar væl huglagið í bókum hansara, sum eisini ofta er skemtiligt. Søgurnar hava eina serføy- oyska sjarmu, sigur Torfinnur Jákupsson.

Heldur sendirøð enn film

Orsøkin til, at Torfinnur hevur valt at gera eina longri sendi- røð í staðin fyri ein spælfilm, er, at hann metir vanligu films- longdina á tveir tímar vera ov avmarkaða í mun til inni- haldið. Hann sigur, at evnini, søgutæðiririr og persónarnir í søguni krevja eina drúgvvari viðgerð, sum tekur seg betur út í einari sendirøð.

- Sendirøðin er eitt meiri áhugavert format fyri meg sum filmshøvundur. Tað ber í størri mun til at fara í dýpdina við tí, sum mann viðger, tí ein hevur fleiri tímar og størri rásarúm at arbeiða við. Søgur- nar hjá Jógvan Isaksen um Hannis Martinsson eru eisini ein bókarøð, so tað kennist natúrligt at gera filmisku út- gávuna av teim til eina sendi- røð, greiðir hann frá.

Sjálvstøðugt verk við síðuna av bókunum

Torfinnur Jákupsson vísir á, at tað er ein avbjóðandi tilgongd at tillaga eina bók frá síðu til skerm. Hann hevur gjørt yms- ar tillagingar og dagfóringar í søguni, og hann metir, at tað, sum verður tikið við úr bókun- um og ikki, er helvt um helvt.

- Tey, sum kenna til bøkurn- ar, fara tó at kenna fleiri per- sónar, umhvørvi og onnur ting aftur. Men hyggjarin kemur vónandi eisini at verða hugtik- in av tí, sum er nýtt við røðini og øðrvísi frá bókunum. Í tann mun stendur røðin sum eitt sjálvstøðugt verk við síðuna av bókunum.

Í hesum sambandi hevur tað verið krevjandi at koma við onkrum nýggjum, sum kennist egið og ikki longu er sæð óteljandi ferðir fyrr.

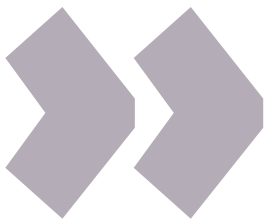
- Røddin hjá einum høvunda hevur alt at siga, og tað leggur trýst á herðarnar. Men har hevur mann ein fyrimun sum føyoyingur, vildi eg sagt. Tað er ongin ivi um, at tað serføyroyska við hesi verkætlan, selur væl. Sum føyoyingar hava vit eitt øðrvísi sjónarmið og eitt øðr- vísi søguunivers at bjóða heiminum, sigur kreativi gøtu- maðurin.

Ein gamal dreymur

Torfinnur Jákupsson hevur altíð dámt tær søgurnar best, ið samantvinna tað gerandis- liga við tað meiri stórsliga, ið fjalir ein størri sannleika um lívið. Dreymurin um eina føy- oyska krimirøð um Hannis Mart-

insson gongur heilt aftur til tíðina, tá hann var tannáring- ur, og mann kann siga, at krimirøðin er eitt gamalt hjartabarn hjá Torfinnur.

- Eg minnst, tá eg sum tannáringur arbeiddi á fiska- virkinum í Gøtu og ofta sat í døgurðasteðginum og nørdaðist við ein vinmann um

Tað krevur áræði og dirvi at halda fram, tá øll onnur siga, at aldrin fer at bera til

film. Eg sat har og hugdi upp á Støðlafjall og ímyndaði mær bráðliga og sera klárliga fyrstu senuna í Blíð er summarnátt á Føroyalandi.

Slapp ongantið tonkunum

Torfinnur gjørdist eldri, upp- tikin við ymsum øðrum, og flutti síðani til London at nema sær útbúgving og ar- beiða. Men hann slepti ongan- tíð tonkunum um at skriva

eina føyroyska krimirøð. Í 2014 flutti hann heim aftur eftir tíggu ár í tí bretska, og tá setti hann hol á handritið til tað, sum í dag er TROM.

- Tað var tó ikki ordiliga fyrrenn í fjør, at eg fór all-in og tók kjansin at fara út á vinnu- stevnur at royna at selja hug- skotið uttanlands. Tað gekk bara framúr væl, og eg eri nú komin í prát við nøkur av størstu feløgnum og rásun- um í heiminum, sigur Torfinn- ur Jákupsson.

TROM á víðagagnari stevnu

Í februar varð føyroyska krimi- røðin lögð fram á Berlinale, sum er ein av heimsins størstu filmssølustevnum. TROM varð vald út sum ein út av bert tíggu nýggjum røðum til at leggjast fram. Har var Tor- finnur Jákupsson saman við Jón Hammer, ið rekur KYK Myndir og virkar sum føyroyski framleiðarin, og Helene Aurø, ið er sölustjóri og umboð fyri danska sölufelagið REinvent Studios.

Fleiri av heimsins størstu aktørum í filmsheiminum vóru til staðar, og endamálið við framløguni var at finna mögu- ligar íleggjarar til TROM. Mót- tøkan og afturmeldingarnar hava verið framúr.

- Tað gevur einum eitt sind- ur rættari rygg og góða grund til at halda fram við arbeiðn- um, og tað prógvar, at høga ambitionin allíkvæl hevur hald í veruleikanum. Fyri meg sum filmshøvundur er tað ser- stakliga gevandi, tí tað er longu sera torført at liva av at vera

filmshøvundur, ikki minst sum føyroyskur filmshøvundur, tí tú kappast við øll í heim- inum. Tá ið nøkur av størstu feløgum og rásunum í heiminum so geva tær herðaklapp, er tað ein góð grund til at smílast, um ikki annað.

Føroyska jantelógin góður elddópur

Í fjør varð ein lítil royndar- filmur gjørdur, sum er sýndur fyri verandi og møguligum komandi samstarvsfeløgum heima sum uttanlands, sum hevur fingið góða móttøku. Í næstum fara tey at hava upp- tøkuroyndir, sum fevna um leiklutir til savnaðu røðina.

Ætlandi verður farið undir framleiðslu í 2020 við frum- sýning í 2021. Torfinnur torir ikki at lova nakra ávísa dag- festing, tí tað mest týðandi er, at sendirøðin verður gjørd á fullfórðan hátt. Men tað er í øllum fómum greitt, at hug- skotið, hann fekk sum tannár- ingur, nú av álvara byrjar at líkjast veruleika.

- At tað nú er í ferð við at gerast til veruleika, kennist av- bera gott. Tað er eitt úrslit av hørðum arbeiði, sum enn krev- ur nógva tíð og orku og ikki minst ágrýtni, áræði og dirvi til at halda fram, tá øll onnur siga, at tað ikki ber til og aldrin fer at bera til. Fólksins áhugi í verkætlanini hevur verið stór- ur, men føyroyska jantelógin er eisini ein góður elddópur, tá ið ein fer í gongd við slíkt.

Eitt heiti við nógvum týðningum

Navnið á røðini, TROM, sipar til nøkur ymisk ting, myndamálsliga eins og bókstavliga. Torfinnur Jákupsson, skaparin av TROM, fortelur:

- Tað sipar til tær mongu fjallatromirnar, sum vit hava í Føroyum og fjallatromina á Støðlafjalli, har fyrsta bókin hjá Jógvan Isaksen byrjar. Eisini er tað eitt myndamál upp á Føroyar sum ein heimsins útkantur - tað at 'liva úti á eggini' og persónar, sum verða trýstir út í síni egnu ytstu mørk.

- Tað er eisini ein lítil tilvísing til eitt gamalt lag hjá tónleikabólkinum Clickhaze, sum aldrin varð útgivið, sum bróðir mín sang. Enska umsetingin av TROM er somuleiðis BRIM, sum á føyroyskum sipar til aldubrim, og tað er júst í briminum í einum blóðugum grindadrápi, at fyrsta líkið verður funnið í røðini.

